

Actueel financieel beeld voor de jaren 2018-2022

Met dit overzicht schetsen wij het actuele financiële beeld voor de gemeente Gooise Meren voor de komende jaren. Dit overzicht dient meerdere doelen. Ten eerste is de notitie bedoeld om de nieuwe raadsleden te informeren over de actuele financiële situatie van Gooise Meren.

Een tweede doel is de vervanging van de perspectiefnota. Het is gebruikelijk om voor het zomerreces de raad via de perspectiefnota de hoofdlijnen van het financiële beeld voor te leggen om een afweegmoment te vormen voor de toekomstige wensen. Door het tijdstip van de verkiezingen en de tijd die nodig is voor het vormen van een coalitie en het tot stand brengen van het coalitie akkoord zal het niet lukken om voor het zomer reces een perspectiefnota ter vaststelling aan te bieden. Dit overzicht vervangt de perspectiefnota.

Deze notitie is opgebouwd uit drie delen. Deel I schetst het actuele financiële beeld en de ruimte die er in de begroting is voor nieuwe beleidswensen. In deel II vindt u diverse onderwerpen die in de raad zijn besproken en financiële consequenties hebben. De omvang en de ontwikkeling van de reserve positie van Gooise Meren worden gepresenteerd in deel III.

Deel I . Financieel beeld en ruimte in de begroting voor komende jaren

Begroting 2018-2021

Op 8 november 2017 heeft de raad de begroting voor de jaren 2018-2021 vastgesteld. Deze begroting liet het onderstaande meerjarige positieve saldo zien.

bedrag * € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
begrotingsoverschot bij begroting 2018	70	721	859	744	544

Besluiten ná begroting 2018

Na het vaststellen van de begroting zijn er door de raad twee besluiten genomen met meerjarige financiële consequenties . Dit zijn:

- Het vaststellen van het 2^e voortgangsverslag 2017 door de raad op 8 november 2017. Naast de effecten voor 2017 zijn er bij dit voortgangsverslag ook besluiten genomen met financiële gevolgen voor 2018 en de jaren daarna.

-Vermakelijkhedenretributie, de raad heeft op 7 maart jl. besloten de vermakelijkhedenretributie in te trekken, dit betekent een verlies aan inkomsten van circa € 210.000

bedrag * € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
nadeel uit 2 ^e voortgangsverslag 2017	-514	-458	-503	-503	-503
wegvallen Vermakelijkhedenretributie	-210	-210	-210	-210	-210

Uitkering uit het gemeentefonds

Als gevolg van de aantrekkende economie (trap-op-trap-af-systematiek) was de afgelopen meicirculaire (2017) gunstig voor de gemeenten. Voor de planperiode 2017-2021 is voor onze gemeente een structurele verhoging van circa € 2,5 miljoen geraamd. Deze zijn voor zover betrekking op 2018 en verdere jaren verwerkt in de begroting 2018-2021.

Omdat er ten tijde van het opstellen van de Septembercirculaire nog geen nieuw kabinet was, ontbraken in de Septembercirculaire de concrete beleidseffecten. Daar is deels invulling aan gegeven met het uitbrengen van de Startnota op 3 november 2017, welke de vertaling bevat en de toelichting op de financiële afspraken uit het nieuwe Regeerakkoord. De uitkering uit het Gemeentefonds valt, gebaseerd op deze Startnota voor alle jaren in de komende planperiode gunstiger uit, namelijk circa € 1 à € 2 miljoen. Hierover hebben wij u in de raadsmededeling van 10 januari 2018 geïnformeerd.

De maartcirculaire 2018 bevat de cijfermatige uitwerking van het Regeerakkoord en de programmastart van het interbestuurlijk programma (IBP) en geeft een geactualiseerd (algemeen) meerjarig financieel beeld voor

gemeenten. De financiële vertaling van het Regeerakkoord en toename van de accessen door stijgende rijksuitgaven werken gunstig uit voor gemeenten.

Op basis van de maartcirculaire verwachten wij onderstaande groei van de uitkering.

bedrag * € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
Verwachte toename uitkering uit gemeentefonds	1.190	524	2.614	4.238	5.599
Aandeel interbestuurlijk programma.	-pm	-pm	-pm	-pm	-pm

De gepresenteerde vrije ruimte vanuit de maartcirculaire is mede bedoeld voor diverse door het kabinet gewenste bestedingsdoelen. Uitgangspunt is dat gemeenten zelf kunnen bepalen hoe ze geld uit het gemeentefonds willen inzetten. Het gaat daarbij om:

1. Samen aan de slag voor het klimaat;
2. Toekomstbestendig wonen;
3. Regionale economie als versneller;
4. Naar een vitaal platteland;
5. Merkbaar beter in het sociaal domein;
6. Problematische schulden voorkomen en oplossen;
7. Nederland en migrant voorbereid;
8. Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving;
9. Passende financiële verhoudingen;
10. Overkoepelende thema's.

Samenvattend overzicht

In het onderstaande overzicht is het actuele financiële beeld voor de komende jaren samengevat. Het geeft de ruimte weer die er bestaat voor de nieuwe raad om invulling te geven aan hun beleidsvoornemens.

bedrag * € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
begrotingsoverschot bij begroting 2018	70	721	859	744	544
nadeel uit 2e voortgangsverslag 2017	-514	-458	-503	-503	-503
wegvallen Vermakelijkhedenretributie	-210	-210	-210	-210	-210
toename uitkering uit gemeentefonds	1.190	524	2.614	4.238	5.599
Saldo (-= tekort)	536	577	2.760	4.269	5.430

Deel II Onderwerpen in de raad besproken, waar nog geen budget voor gevoteerd is

Hieronder vindt u diverse onderwerpen waar in de raad over is gesproken en die financiële effecten hebben voor de komende jaren. De concrete toezegging van de bedragen die hier mee gemoeid zijn is daarbij uitgesteld naar een later stadium. Dit om integrale afweging van de verschillende beleidsvoorstellen door de raad mogelijk te maken, of omdat de bedragen nog niet concreet genoeg zijn. Deze bedragen zijn dus nog niet in een begroting of in het financiële beeld verwerkt.

Integraal huisvestingsplan onderwijs

Op 24 januari 2018 heeft de gemeenteraad van Gooise Meren ingestemd met het Integraal Huisvestingsplan als beleidskader voor de periode 2018 t/m 2030 en de financiële effecten mee te nemen in de perspectiefnota 2019. Het gaat hier om een beleidskader, de daadwerkelijke invulling moet nog moet plaatsvinden. Voor de periode 2018 tot met 2030 zijn de gemiddelde kapitaallasten berekend. Het jaarlijks effect van de stijging van de structurele kapitaallasten tot 2030 bedraagt circa € 2,7 mln. In het IHP is voor een drietal scholen uitgegaan van nieuwbouw in plaats van renovatie. In onderdeel III is de afwaardering in het desbetreffende jaar ten laste van de Algemene Reserve gebracht.

Beheerplannen

De raad heeft op 14 februari 2018 de Visie Buitenruimte Gooise Meren vastgesteld. Op basis van deze visie worden beheerplannen voor het onderhoud van de kapitaalgoederen uitgewerkt en de uitgaven die hiermee gepaard gaan in kaart gebracht. Op basis van deze plannen is het nodig om de uitgaven aan de voorzieningen voor het onderhoud aan de kapitaalgoederen te verhogen. Bij de Perspectiefnota 2018 hebben wij u hierover geïnformeerd. In de begroting van 2018 is hiervoor al een oplopende stelpost opgenomen welke in 2021 structureel € 750.000 bedraagt. Gelet op de nu opgestelde beheerplannen zijn bovenop die stelpost structureel extra middelen nodig voor dotatieverhoging en verhoging van de budgetten voor regulier onderhoud van € 800.000. Hierin zitten voor de komende 4 jaren activiteiten voor achterstallig onderhoud Wegen. Voorgesteld wordt om dit achterstallige onderhoud ten laste te brengen van de reserve Wegen. Het effect hiervan op de exploitatie zal nog nader worden uitgewerkt.

Economische Visie

De raad heeft op 13 december 2017 de Economische Visie vastgesteld. In het vervolg op dit besluit zal het Actieprogramma Economie 2018-2022 nader worden uitgewerkt.

Beweeg- en sportvisie 2017-2021

Op basis van deze visie, vastgesteld op 11 oktober 2017, volgt nadere uitwerking van een nieuw beheermodel en tarievennota.

Vastgoed beleid en programmamanager vastgoed

Bij het vaststellen van Het Strategisch Accommodatiebeleidsplan op 14 februari 2018 is afgesproken € 90.000 per jaar ten behoeve van professionalisering van het portefeuillemanagement vastgoed, te verwerken bij de perspectiefnota 2019.

Brediusgronden

Op 13 december 2017 heeft de raad ingestemd met de aankoop van de Brediusgronden. De grondexploitatie is nog niet vastgesteld. De vaststelling van de definitieve grondexploitatie zal plaatsvinden op basis van de programmaitwerking. Deze grondexploitatie zal nog separaat aan de raad worden voorgelegd in de eerste helft van 2018.

De inschatting is dat het verwachte exploitatietekort slecht ten dele ten laste van de Algemene Reserve Grondexploitatie kan worden gebracht. Dat betekent dat ook een bedrag aan de Algemene Reserve onttrokken dient te worden. Uitgegaan wordt van onttrekkingen van in totaal circa € 8 mln.

Recapitulatie onderwerpen in raad besproken

bedrag * € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
Integraal huisvestingsplan onderwijs	0	0	0	-1.780	-1.940
Beheerplannen	0	-1.603	-1.051	-786	-817
Economische Visie	pm	pm	pm	pm	pm
Beweeg- en sportvisie 2017-2021	pm	pm	pm	pm	pm
Vastgoed beleid en programmamanager vastgoed	0	-90	-90	-90	-90
Brediusgronden *	0	0	0	0	0
Totaal	0	-1.693	-1.141	-2.656	-2.847

* dekking door onttrekking reserves

Deel III Stand van de algemene reserve en weerstandvermogen

In onderstaande tabel wordt het verloop van de algemene reserve op begrotingsbasis voor 2019 gepresenteerd. Afgesloten wordt met de berekening van het weerstandsvermogen:

Overzicht verloop Algemene Reserve

bedrag * € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo 1 januari*	19.050	13.847	14.934	14.270	14.528
Mutaties conform begroting 2018	-203	1.087	373	258	pm
Mutatie Brediusgronden	-5.000	0	0	0	0
Mutatie afboeken boekwaarde schoolgebouwen			-1.037		
Saldo 31 december	13.847	14.934	14.270	14.528	14.528

*Het saldo per 1 januari 2018 is exclusief het rekeningresultaat 2017.

Inschatting reservepositie en weerstandsvermogen voor begroting 2019

Voor de berekening van het weerstandsvermogen is uitgegaan van de benodigde weerstandscapaciteit ad € 5.936.196 uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing jaarrekening 2017.

Voor de beschikbare weerstandscapaciteit wordt het saldo van de vrij besteedbare bestemmingsreserves bepaald door op het saldo per 31 december 2017 de reeds begrote mutaties mee te nemen met inbegrip van € 3.000.000 onttrekking voor de grondexploitatie Bredius.

Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit	2019
Algemene reserve per 1 januari 2019	13.847.000
Onbenutte belastingcapaciteit 2019 *	PM
Stelpost onvoorzien	50.000
Vrij besteedbare bestemmingsreserves	16.382.000
Totale weerstandscapaciteit (vooralsnog excl. onbenutte belastingcapaciteit)	30.279.000

* Onbenutte belastingcapaciteit voor begroting 2018 is circa € 10 mln.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}^1}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 30.279.000}}{\text{€ 5.936.196}} = 5,1$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Weerstandsnorm

Waarderingcijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De ratio van Gooise Meren valt in klasse A (4.36>2.0). Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

¹ Exclusief onbenutte belastingcapaciteit

Om nog binnen de categorie uitstekend te vallen (ratio $>2,0$) kunnen met name de bestemmingsreserves worden verlaagd tot de beschikbare weerstandscapaciteit uitkomt op circa € 12.000.000.

Er is dus ruimte binnen de Algemene Reserve om middelen te gebruiken ter verlaging van de druk op de exploitatie.

Opgemerkt wordt dat de voorschriften van het BBV het structureel inzetten van reserves beperkt mogelijk maken.